

VYHLÁŠKA GARANTA STUDIJNÍHO PROGRAMU
KOMUNIKAČNÍ STUDIA č. 1/2025
o podobě státních závěrečných zkoušek ve studijním programu
Komunikační studia se specializacemi

Na základě schválené akreditace a na základě návrhů garantů jednotlivých specializací stanovují obsahovou podobu Státních závěrečných zkoušek pro program *Komunikační studia*.

Státní závěrečná zkouška sestává ze tří částí:

Společné části pro všechny specializace:

1. (JBAK01) Obhajoba bakalářské práce
2. (JSZ385) Ústní část Základy komunikace

Specializační zkouška:

3. (JSZ388) Ústní část Marketingová komunikace a PR
3. (JSZ387) Ústní část Mediální studia
3. (JSZ386) Ústní část Žurnalistika

Oddíl 1: OBHAJOMA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

„Obhajoba bakalářské práce“ vychází z nadřazených dokumentů Studijní a zkušební řád UK (platného od akademického roku 2020/2021) a Pravidla pro organizaci studia na FSV UK Čl. 11. (platná od akademického roku 2020/2021)

Oddíl 2: SPOLEČNÁ ÚSTNÍ ČÁST ZÁKLADY KOMUNIKACE

Zkouška je tvořena otázkami, které vycházejí z předmětů *Základy sociální komunikace a Digitální komunikace* a práce s informacemi (student si vytáhne jednu otázku), a *Dějiny komunikace* (student si vytáhne jednu otázku).

Dějiny komunikace

- 1) Vývoj komunikace do 15. století – způsoby komunikace do počátku knihtisku, mezilidská komunikace, dopisy, pošta, církevní komunikace.
- 2) Komunikace v 16. - 17. století – proměny komunikace od vynálezu knihtisku, vznik novin a časopisů, charakteristika čtenářů.
- 3) Komunikace v 18. století – média jako místo prezentace politických názorů, občanská civilní společnost, shromažďování vědeckého poznání, osvícenství – otázky svobody projevu, média jako nástroj národního sebeuvědomování (kulturního i politického)

- 4) Rozvoj masových médií, informace jako obchodní komodita – vznik tiskových agentur, komercializace médií, proměny novinářské práce, čtenářské skupiny, vznik reklamních agentur, tvorba veřejného mínění, využití fotografie v médiích.
- 5) Rozvoj kinematografie v době němého filmu do 1. světové války (filmoví průkopníci, rozvoj filmového průmyslu, vznik Hollywoodu)
- 6) Vývoj rozhlasového vysílání ve 20. a 30. letech 20. století – rozdíl mezi evropským a americkým přístupem k obsahu vysílání, charakteristika posluchačů rozhlasu, využití rozhlasu k politickým cílům, otázka vztahu rozhlasu a vysílání kulturních obsahů.
- 7) Rozvoj kinematografie v meziválečném období (filmový průmysl, nástup zvukového filmu, charakteristika filmových diváků, otázka uměleckého x versus komerčního pojetí kinematografie, film jako způsob trávení volného času).
- 8) Propaganda a média – zapojení médií do propagandy v době 1. světové války, aktivizace příjemců mediálních sdělení, formy propagandy Německo–Sovětský svaz–USA, propaganda za 2. světové války
- 9) Rozvoj televizního vysílání – televizní průkopníci ve 30. letech, vývoj od konce 40. let 20. století – pohled evropský x americký na obsah a fungování televizního vysílání, televize jako socializační nástroj, společnost volného času, vztah televize a filmu, využití televize pro politické cíle.
- 10) Média jako nástroj ideologického boje mezi Východem a Západem v 50. letech – ideologie ve filmové produkci, vztah médií a politických stran, nástroje přesvědčování příjemců mediálních obsahů, situace v USA – mccarthismus, propaganda v zemích východního bloku.
- 11) Komunikace v 60. letech – rozvoj televize, fungování filmového průmyslu, tištěná média, využití fotografií, hudební průmysl, počátky síťové komunikace.
- 12) Období 70.–80. let 20. století – aféry Pentagon papers a Watergate, média jako hlídací pes demokracie, rozvoj komerčního rozhlasového a televizního vysílání v Evropě, bulvární média, nástup kabelového a satelitního vysílání, video – nový způsob trávení volného času, rozvoj počítačové techniky.
- 13) Zásadní proměny komunikace od 90. let 20. století (e-mail, mobily), vliv na mezilidskou komunikaci i na přenos mediálních obsahů, svět jako globální vesnice, vliv globalizace na kulturu, internet jako pole prezentace názorů, vztah médií a politiky, boj médií o čtenáře/posluchače/diváka, proměny podoby rozhlasového a televizního vysílání, fungování filmového průmyslu, sociální sítě.

Literatura k části Dějiny komunikace

BEDNAŘÍK, P. – JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B. *Dějiny českých médií. Od počátku do současnosti*. Grada 2019.

BRIGGS, A. – BURKE, P. *A social history of the media: from Gutenberg to the Internet*. Polity Press, 2007.

DeFLEUR, M. – BALL-ROKEACH, S. *Teorie masové komunikace*. Karolinum 1996.

ECO, U. *Skeptikové a těšitelé*. Argo, 2006.

EMERY, M. – EMERY, E. – ROBERTS, N. L. *The press and America: an interpretative history of the mass media*. Allyn and Bacon, 2000.

- JOWETT, G. – O'DONNELL, V. *Propaganda and persuasion*. Sage, 2015.
KÖPPOVÁ, B. – KÖPPL, L. *Dějiny světové žurnalistiky*. Novinář, 1989.
KOVARIK, B. *Revolutions in Communication. Media History from Gutenberg to the Digital Age*. Bloomsbury Academic, 2016.
McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Mladá fronta, 2011.
POSTMAN, N. *Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy*. Mladá fronta, 2010.
PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. Karolinum, 2005.
THOMPSON, K. – BORDWELL, D. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. NAMU, 2007.

Základy komunikace

- 1) Stanovte si kritéria pro rozlišování různých typů sociální komunikace, na základě těchto kritérií nabídněte typologii sociální komunikaci a vyložte, ke kterému typu patří: pro každý termín vybrat jiný příklad zkouška, kterou právě zažíváte / silniční kontrola řidiče hlídkou dopravní policie / beseda členů čtenářského klubu s autorem / karetní hra čtyř přátel v restauraci / návštěva u praktického lékaře / hádka manželů v ložnici / sledování televizního přímého přenosu z jednání PS PČR
- 2) Vyložte, co je konotace a jak se dá konotace používat pro tzv. implicitní hodnocení například ve zpravodajství. Výklad založte na smyšlených příkladech, které si sám/sama vytvoříte.
- 3) Vyložte, co je znak, uveďte typy znaků s příklady, charakterizujte obor/obory, které/které se studiu znaků věnují, a jeho/jejich výrazné představitele.
- 4) Vyložte a na příkladech ilustруйте specifické rysy síťové komunikace a vysvětlete, jak její existence ovlivnila současnou podobu interpersonální a masové komunikace
- 5) Vyložte proměny lidské komunikace od počátků k dnešku založené na vývoji komunikačních technologií
- 6) Charakterizujte různé modelové přístupy k výkladu průběhu a role komunikace a k výkladu jednotlivých modelů využijte jednu vybranou komunikační situaci z následující nabídky: zkouška, kterou právě zažíváte / vysokoškolská přednáška / svatba / natáčení rozhovoru do televizního zpravodajství / placení u pokladny (nikoliv samoobslužné!) v supermarketu / potlesk na konci divadelního představení / komunikace v chatu MS Teams
- 7) Vyložte roli přirozeného jazyka v sociální komunikaci a v procesu poznání
- 8) Vyložte a na konkrétních příkladech ilustруйте komunikační problémy, které nastávají v interkulturní komunikaci
- 9) Vyložte, v čem se liší či může lišit záměr podavatele zakódovaný do sdělení od interpretace sdělení uživatelem
- 11) Uveďte hlavní znaky „společnosti pozdní doby“, tj. společnosti formované síťovými digitálními médii. (Vyberte si jeden z pojmů a rozeberte: infodemie, společnost informační obezity, popř. společnost informačního přehlčení, společnost post-faktická, společnost post-pravdivá, společnost uniklých důvěrných sdělení o všech a o všem)
- 12) Digitální mediamorfóza a proměna zdrojů po jejím nástupu. Typologie zdrojů klasických a digitálních, síťová digitální média jako zdroje informací.

- 13) Typologie přístupů ke zdrojům – jakým způsobem lze rozčlenit přístupy ke zdrojům na základě způsobu jejich zpracování (vědecký, novinářský, publicistický, marketingově-propagační apod.). Vyberte jeden a podrobněji vysvětlete.
- 14) Manipulace a propaganda: základní principy a podstata fungování, manipulativní komunikace, persvazivní komunikace a její role ve společnosti.
- 15) Nástup prvků umělé inteligence do sociální komunikace – automatické generování textů a videí, problematika deepfakes, automatizovaná žurnalistika (popř. algo-žurnalistika), personalizované zpravodajství a personalizovaná reklama – přínosy a limity předmětných fenoménů (např. echo chambers, economy of emotions aj.).
- 16) Etické otázky problematiky práce se zdroji a informacemi – klasifikace zdrojů z hlediska jejich anonymizace, veřejný zájem vs. anonymní zdroje, plagiátorství a ochrana duševního vlastnictví, ochrana osobních údajů, ochrana spotřebitele, analýza a využívání big data, analýza monitoringu sociálních médií apod.)
- 17) Vybrané aspekty normativního rámce sociální komunikace (externí regulace) – základy právního rámce v ČR, který souvisí se zdroji a informacemi (tzn. Listina základních práv a svobod, zákon o svobodném přístupu k informacím, ochrana osobních údajů, ochrana spotřebitele v zákonech o reklamě, o provozování rozhlasového a televizního vysílání).
- 18) Informační poruchy jako symboly doby – misinformace, dezinformace a malinformace v proměnách času, další formy informačních poruch (hoax, clickbait, konspirace aj.), stigmatizace fake-news a fake-media jako součást politické komunikace a strategie, formy obrany proti těmto strategiím.

Literatura k části Základy komunikace:

- DeVITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Grada Publishing, 2001.
- EYSENBACH, G. *How to Fight an Infodemic: The Four Pillars of Infodemic Management*. Journal of Medical Internet Research, 22(6), 2020. Dostupné z <https://www.jmir.org/2020/6/e21820/>.
- JAKUBOWICZ, K. *Nová ekologie médií. Konvergence a mediamorfóza*. VeRBuM, 2013.
- JIRÁK, J.-KÖPPLOVÁ, B.: *Masová média*. Portál, 2015
- MCLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Odeon, 1991.
- MORAVEC, V. *Proměny novinářské etiky*. Academia, 2020.
- MORAVEC, V. *Média v tekutých časech. Konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Academia, 2016.
- PETRUSEK, M. *Společnosti pozdní doby*. Sociologické nakladatelství, 2007.
- VYBÍRAL, Z. *Psychologie lidské komunikace*. Portál, 2001.
- WARDLE, C. *The Need for Smarter Definitions and Practical, Timely Empirical Research on Information Disorder*. Digital Journalism, 6(8), 2018. DOI: 10.1080/21670811.2018.1502047.

Oddíl 3: SPECIALIZAČNÍ ČÁST

Každá specializace (Marketing a PR, Mediální studia, Žurnalistika) si stanovila podobu ústní zkoušky tak, aby reflektovala specifika oboru a znalosti/dovednosti, které chce zkoušet. Protože se všechny tři specializace ve svých rozhodnutích liší, jsou podoby otázky, resp. podoba zkoušení obsaženy v příloze.

Závěrečné ustanovení:

Podoba Státní závěrečné zkoušky nabývá účinnosti v akademickém roce 2024/2025.
Podrobnosti o její organizaci budou upřesněny.

prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D.
garant studijního oboru Mediální studia

V Praze 24. 2. 2025

5

PŘÍLOHA VYHLÁŠKY GARANTA KOMUNIKAČNÍCH STUDIÍ
Otázky ke specializační části specializace
ŽURNALISTIKA:

Okruh „televize“

1. Specifika obrazové složky audiovizuálního žurnalistického sdělení: druhy a velikosti záběrů, informační hodnota záběrů, kompozice a rámování, pravidla snímání uplatňovaná při natáčení zpravodajského sdělení, střih a skladba, využití infografiky.
2. Specifika zvukové složky audiovizuálního sdělení: mluvené slovo, ruchy, hudba a ticho ve zpravodajských materiálech, jejich charakteristika, konkrétní příklady vhodného a nevhodného uplatnění v praxi.
3. Aplikace digitálních informačních technologií v audiovizuální žurnalistice a nové metody žurnalistické práce, klady a zápory: autorský videožurnalismus, mobilní žurnalismus, dronová žurnalistika, efektová kamera (gopro), využití internetových síťových aplikací Skype, Google, Zoom.
4. Základní mezníky vývoje televizního zpravodajství v ČR po roce 1989 (ČT, Nova, Prima, Barrandov, TV Seznam) se zaměřením na celostátní, regionální a lokální zpravodajské vysílání.
5. Typologie televizních zpravodajských pořadů a jejich žánrová struktura. Základní druhy televizní zprávy.
6. Přehled vývoje audiovizuálních technologií s důrazem na hlavní změny, které způsobily v produkci televizního zpravodajství a v práci televizního redaktora.
7. Kompoziční postupy a stavební prvky televizní zprávy. Reportážní zpráva a její žánry. Živé zpravodajské vstupy.
8. Aktuální televizní publicistika a klasifikace televizních publicistických žánrů na příkladu konkrétních televizních pořadů a formátů.
9. Zahraniční televizní zpravodajství. Mezinárodní výměna zpravodajských materiálů, agenturní obrazové zpravodajství, stálí a mimořádní zpravodajové.

Literatura k okruhu „televize“

BOYD, Andrew. *Zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: CNŽ, 1995.

BOYD, Andrew, Peter STEWART a Ray ALECANDER. *Broadcastjournalism: techniques of radio and television news*. 6th ed. Amsterdam: Focal, 2008. s. 159.

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]* Praha: Portál, 2004.

GEORGE-PALILONIS, J. *A Practical Guide to GRAPHICS REPORTING. Information Graphics for Print, Web & Broadcast*. Oxford: Focal Press, Elsevier Inc., 2006.

HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (Eds). *Slovník žurnalistiky. Výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Karolinum, 2017.

KOBŘE, Kenneth; *Videojournalism. Multimedia Storytelling*. Oxford, Focal Press, Elsevier Inc. 2012.

- KUČERA, Jan.: *Stříhová skladba ve filmu a televizi*. Praha: AMU, 2002, 2. doplněné vydání
- LOKŠÍK, Martin. Filmový žurnál jako součást československé meziválečné žurnalistiky in ČEŇKOVÁ, Jana a Jan CEBE (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019: online
<https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938>
- LOKŠÍK, Martin, VENCLÍK, Jiří, ZIKA, Jan. *Zásady tvorby zpravodajské reportáže České televizi*. Praha: Česká televize, 2012. Elektronická interní příručka pro redaktory zpravodajství ČT.
- McCULLOUGH, Carroll, V. *Writing News For Television: Style and format*. Ames, Iowa State: University Press, 1997. ISBN 0-8138-2533-4.
- MUSBURGER, Robert B.; Single-Camera Video Production. Fifth Edition. Oxford, Focal Press, Elsevier Inc.
- ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*. 4. vydání. Praha: Akademie múzických umění, 2012.
- OSVALDOVÁ, Barbora, KOPÁČ Radim, TEJKALOVÁ Alice. *O reportáži, o reportérech*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010.
- OSVALDOVÁ, Barbora a kolektiv: *Zpravodajství v médiích*, 3. revidované vydání. Praha: Karolinum, 2020.
- PROKOP, Přemysl. *Úvod do praxe zpravodajského kameramana*. Praha: ČT 1999
- THOMPSON, R. - BOWDEN, Christopher J.: *Grammar of the Edit. Second Edition*. Oxford, Focal Press, Elsevier Inc., 2009. ISBN: 978-0-240-52120-6.
- THOMPSON, R. - BOWDEN, Christopher J.: *Grammar of the Shot. Second Edition*. Oxford, Focal Press, Elsevier Inc., 2009.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-7367-096-8.
- UNDERWOOD, Rich; *Roll! Shooting TV News. Views From Behind the Lens*. Oxford, Focal Press, Elsevier Inc. 2007. ISBN -13: 978-0-240-80848-2
- Internetové zdroje:
- www.ceskatelevize.cz
 - www.nova.cz
 - www.iprima.cz
 - www.barrandov.tv
 - www.louc.cz

Okruh „rozhlas“

1. Počátky rozhlasového vysílání na území Československa, rozhlas v období Protektorátu, boje o rozhlas v roce 1945 a 1968 (základní orientace)
2. Definice akusticko-auditivního principu, zásady psaní pro rozhlas a mluvení v rozhlase, orientace v okruzích vysílání Českého rozhlasu a nejposlouchanějších soukromých rozhlasových stanic
3. Charakteristika rozhlasového zpravodajství a rozhlasové publicistiky
4. Charakteristika rozhlasové zprávy, její žánrové formy a příklady využití v praxi

5. Teoretická a praktická orientace při nejpoužívanějších žánrech rozhlasového zpravodajství a publicistiky: rozhovor, feature, reportáž, glosa, komentář, dokument
6. Charakteristika a zásady editování v rozhlasovém zpravodajství
7. Představení rozhlasového podcastu na příkladu českého prostředí, definice, nejposlouchanější podcasty

Literatura k okruhu „rozhlas“

- BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. 2. upravené a doplněné vydání. Praha: Grada, 2019.
- BĚHAL, Rostislav. Rozhlas po nástupu totality 1949-1958. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003.
- BOUČEK, Zdeněk a Jiří HUBIČKA. Období normalizace 1968-1989. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003.
- ČEŇKOVÁ, Jana a Jan CEBE (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019.
<https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938-7015/>
- ČERMÁK, Miloš. Nová média: Úvod a stručná historie. In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Praha: Karolinum, 2009.
- HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ, ed. *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017.
- JAKUBOWICZ, Karol. *Nová ekologie médií: konvergence a mediamorfóza*. Zlín: VeRBuM, 2013.
- JAVŮREK, Adam. Žurnalistika ve 140 znacích. In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Praha: Karolinum, 2009.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009.
- KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010.
- MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009.
- MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). In: *Svět rozhlasu 3/2000*. Praha: Český rozhlas, 2000.
- MORAVEC, Václav. Svobodný rozhlas 1990-2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003.
- OSVALDOVÁ, Barbora. Změnil internet žurnalistické standardy a žánry? In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky:*

proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky. Praha: Karolinum, 2009.

PEROUTKA, Ferdinand. *Ferdinand Peroutka pro Svobodnou Evropu*. Uspořádal a doslovem opatřil Jan Bednář. Praha: Radioservis, 2013.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006.

Okruh „tisk“

- 1) Informace a její podoby v médiích, možnosti ztvárnění informace
- 2) Základní žánrová kritéria – dokumentujte na vybraných žánrech
- 3) Názorová a zpravodajská žurnalistika, jejich podoby, kompoziční postupy
- 4) Historie a praxe jednotlivých formátů a druhů, teorie, praxe, konkrétní mediální projevy (komentář, úvodník, fejeton, sloupek, reportáž apod.)
- 5) Aspekty publicistické a aspekty informační, příčiny a vznik zpravodajské a názorové žurnalistiky
- 7) Historické aspekty a současný stav zpravodajství a publicistiky v tradičních médiích, dokumentujte na příkladu konkrétního periodika
- 8) Objektivita informace, profesionalita a etika se zaměřením na rozhovor
- 9) Výrazné žurnalistické osobnosti v historii a současnosti a jejich přínos ke kreativní práci (doložte na konkrétních autorech)
- 10) Vztah literatury a publicistiky v tradici a současnosti – vyberte a doložte na příkladech (literární reportáž, esej, fejeton)
- 11) Zpravodajství a publicistika v různých typech tištěných médií a rubrikách, rozdíly mezi publicistikou psanou pro deník a časopis, odlišnost v pojetí kreativního psaní, editování
- 12) Rozdělení časopisecké produkce v ČR (typy časopisů, jejich zaměření, specifikace na čtenářskou veřejnost)
- 13) Specifika publicistického psaní pro časopisy (druhy publicistiky, příprava novináře, erudice a výsledný efekt vzhledem ke čtenáři)

9

Literatura

BENEŠOVÁ, Michala, Renata DYBALSKA a Lucie ZAKOPALOVÁ. Fenomén: Polská literární reportáž. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016.

BURNS, Lynette S. Žurnalistika. Praktická příručka pro novináře. Praha: Portál, 2004.

ČEŇKOVÁ, Jana a Jan CEBE (Eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Nakladatelství Karolinum, 2019: online <https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938-7015/>

KARLSEN, Jo-Bech. *Být při tom*. Oslo, 1991.

KOLEKTIV. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020.

KOLEKTIV. *Mediální teorie a praxe*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2008

Mc CHESNEY, R. *Problém médií*. Všeň: Grimmus, 2009.

McQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. Praha: Karolinum 2016.

MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. Praha: Academia, 2020.

- NÜNNING, Ansgar, Jiří HOLÝ, Jiří TRÁVNÍČEK. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Brno: Host, 2006.
- OSVALDOVÁ, Barbora. - Tejkalová, Alice (Eds.). *Internetizace a digitalizace žurnalistiky: Proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií*. Praha, Karolinum, 2009.
- OSVALDOVÁ, Barbora. - Čeňková, Jana. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Praha: Academia, 2017.
- OSVALDOVÁ, Barbora.(Ed.) *O komentáři, o komentátorech*. Praha: Karolinum, 2013.
- OSVALDOVÁ, B.- Kopáč, R.(Eds) *O fejetonu, s fejetonem*. Praha: Karolinum 2007.
- OSVALDOVÁ B. - Kopáč, R (Eds.). *Pokusy a dobrodružství*. Praha: Karolinum 2008.
- OSVALDOVÁ, B.- Halada, J. (Eds.). *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum 2017,.
- OSVALDOVÁ, B. - Kopáč, R. - Tejkalová, A. *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum 2010.
- Osobnosti Lidových novin*. Praha: Euromedia Group k.s., 2014.
- SZANTÓ, Jakub. *Za oponou války*. Praha: Argo, 2018.
- RUSS-MOHL Stephan. – Hana BAKIČOVA.. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005.
- ŘEZNÍČEK, Martin. *Rozpojené státy*. Praha: Argo, 2020.
- THOMPSON, J. B. *Média a modernita*. Praha: Karolinum, 2004.

Doporučená četba

- ETZLER, Tomáš. *Novinářem v Číně*. Praha: Vyšehrad, 2021.
- ČAPEK, Karel. *Jak se dělají noviny*. Praha: LN, 1973.
- ČAPEK, Karel. *Hovory s T. G. Masarykem (Myšlení a život)*. Praha: Borový, 1935.
- HORÁČKOVÁ, Alice. *7 krát ve vedlejší úloze*.(rozhovory). Praha: Argo 2016.
- HVÍŽĎALA, Karel. *Dialogy*. Praha: Torst, 1997.
- HVÍŽĎALA, Karel. *Opustíš-li mne, nezahyneš* (rozhovor se Z. Salivarovou a J. Škvoreckým). Praha: Ivo Železný, 1993.
- HVÍŽĎALA, Karel. *Myslet zeleň světa* (rozhovor s V. Bělohradským). Praha: Mladá fronta, 1991.
- HVÍŽĎALA, Karel. *Dálkový výslech* (rozhovor s V. Havlem). Praha: Melantrich, 1989, 2021.
- JESENSKÁ, Milena. *Křižovatky: (výbor z díla)*. Ed. Marie Jirásková. Praha: Torst, 2016:.
- LIEHM, A. J. *Generace*. Praha: Čs. spisovatel, 1990.
- MÜLLEROVÁ, O. *Dialogické a monologické žánry mluvených projevů*. Stylistika č. IX, 1994.
- OSVALDOVÁ, Barbora. *Reportáž vyžaduje nadání i kus dobrodružné povahy*. In *Česká literatura* č. 2/2021, s. 257–262.
- PEROUTKA, Ferdinand: jedna kniha komentářů.
- Literární reportáže a eseje (výběr):
- BĚLOHRADSKÝ, Václav. *Společnost nevolnosti*. Eseje z pozdější doby. Praha: Slon 2007.
- GLENNY, Misha. *Nemesis Drogová bitva o Rio*. Přeložil Petr Holčák. Žilina: Absynt, 2020.
- Prokletí reportéři.
- KAPUŠCIŇSKI, Ryszard. *Impérium*. Druhé, opravené vydání. Přeložil Dušan Provazník. Žilina: Absynt, 2018. Prokletí reportéři.

- KUNDERA, Milan. *Nechovejte se tu jako doma, přáteli*. 1. Brno: Atlantis, 2006,
SZCZYGIEL, Mariusz. *Není*. Přeložila Helena Stachová. Praha: Nakladatelství Dokořán,
2019.
TOCHMAN, Wojciech. *Pánbůh zaplať*. Přeložila Barbora Gregorová. Praha: Nakladatelství
Dokořán, 2013.
TOPOL, Jáchym. *Výstup Jižní věží*. Praha: Torst, 2018.

Okruh „foto“

1. Vznik fotografie - předpoklady vzniku fotografie: camera obscura, první fotografické techniky - 1830 - 1860
2. První válečné fotoreportáže - Roger Fenton, Alexander Gardner
3. Způsob prezentace fotografie v tisku v druhé polovině 19. století - důležití fotografové této éry
4. Dvacátá léta: vznik fotožurnalismu v dnešním smyslu slova - technické předpoklady
5. Významní fotografové a významná masová periodika pracující s fotografií (BIZ, VU, Life, SSSR na Strojke atd.).
6. Válečná reportáž 2. světovo války, agentura Magnum (představitelé, styl) The Family of Man, fotoesej
7. Fotožurnalismus a street photography 1960 až 1990 - představitelé témata
8. Digitální fotografie, její nastup, mediální změny, které přináší
9. Manipulace digitální fotografie, RAW data a forenzní softwary, vstup mobilních telefonů do fotožurnalistiky
10. Algoritmická fotografie, změny estetiky fotografického obrazu dané naprogramovanými algoritmy a jejich vizuální dopad, fotobanky nově definující charakter fotografie
11. Filosofické a etické teorie fotografie: Susan Sontag, Roland Barthes, Vilém Flusser
12. Český a slovenský fotožurnalismus od roku 1926 - do současnosti

LITERATURA

- LÁB, Filip. *Postdigitální fotografie*. Praha: Karolinum, 2021.
LÁBOVÁ, Alena. *Česká novinářská fotografie 1945-1989*. Praha: Karolinum, 2019.
LÁBOVÁ, Alena. Fotografie v českých časopisech 30. let 20. století, obrazová ilustrace nebo fotožurnalismus? in ČENKOVÁ, Jana a Jan CEBE (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Nakladatelství Karolinum, 2019.
<https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938>
LÁBOVÁ, Alena a Martin SEKERA. Hradní fotoarchiv a česká fotožurnalistika do třicátých let 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze*. Řada A - historie. 2010, roč. 64, č. 1 2, s. 25–36.
LÁBOVÁ, Alena a Filip LÁB. Podíl obrazových časopisů na rozvoji vizuální kultury první poloviny 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze*. Řada C – Literární historie. sv. 55, 2010, č.3 - 4, s. 19–24.

https://publikace.nm.cz/en/file/26fa684b32153702b789d4439f52b03e/27847/sbornik_C_34_2_010_Labova_Lab.pdf

TAUSK, Petr. *A short history of press photography*. Praha: International Organization of Journalists, 1988.

Teorie fotografie:

BARTHES, Roland. *Světlá komora: poznámka k fotografii*. Praha: Fra, 2005.

FLUSSER, Vilém. *Za filosofií fotografie*. Praha: Fra, 2013.

MITCHELL, W. J. T. *Teorie obrazu: eseje o verbální a vizuální reprezentaci*. Praha: Karolinum, 2016.

SONTAG, Susan. *O fotografii*. Praha: Paseka, 2002.

Obecné dějiny fotografie:

MARIEN, M. W. *A Cultural History*. Laurence King Publishing, 2002.

MRÁZKOVÁ, Daniela. *Co je fotografie: What is Photography = 150 let fotografie : 150 Years of Photography : katalog výstavy*, Praha 1. 8.-30. 9. 1989. Praha: Videopress MON.

FRIZOT, Michel. *A New History of Photography*. Konemann, 1998.

Okruh „online média“

- 1) Online média na české scéně: vznik, fungování, financování či vztah k tradičním médiím
- 2) Česká tisková kancelář: fungování zpravodajské agentury a její význam pro online média
- 3) Textová produkce online médií či zpravodajských agentur, význam titulku i jiných částí
- 4) Multimediální produkce na příkladu fungování online médií nebo zpravodajských agentur
- 5) Kontinuální pokrývání mimořádných událostí: žurnalistika (téměř) v přímém přenosu
- 6) Svět diskusí a sociálních sítí: interakce aktérů v online prostoru a její důsledky
- 7) Nástrahy online prostředí: třídění a ověřování informace či různé typy dezinformací
- 8) Návštěvnost online médií: zdroje čtenosti, její posilování i dopady na žurnalistiku
- 9) Umělá inteligence a automatizace žurnalistiky v online médiích i zpravodajských agenturách

LITERATURA

BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Praha: Grada, 2011.

BRADSHAW, Paul F. a Liisa ROHUMAA. *The online journalism handbook: skills to survive and thrive in the digital age*. Harlow: Longman, 2011.

ČUŘÍK, Jaroslav. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012.

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

DICK, Murray. *Search: theory and practice in journalism online*. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2013.

HALADA, Jan – OSVALDOVÁ, Barbora (eds.). *Slovník žurnalistiky*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2017.

OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020.

ŠMÍD, Milan – TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. Textová zpráva v agentuře. In: OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020.

Relevantní zdroje statistických údajů o online médiích, např. netmonitor.cz, aktuální informace na www.ctk.cz.